

La Nació

Setmanari adherit a la Unió Catalanista

Redacció i Administració : Canuda, 14, pral.

Les actuacions polítiques esquerristes

EN apropar-se eleccions, siguin del caràcter que es vulgui, és innegable que comença el període de les grans activitats i agitacions per part dels agrupaments que són conresadors de les col·lectives accions, purament polítiques, que tant han arribat a entusiasmar, en certes èpoques, a una gran munió d'homes del poble que han fet dependre, devegades, la llur suprema felicitat, dels triomfs polítics, personals, que hagin arribat a assolir els cimalts de la cleda aon hagin dipositat la fè, la confiança, els entusiasmes respectius.

No hem pas de negar que la lluita electoral és un poderós mitjà de propagació de idees i àdhuc, en el cas de triomfar els candidats de una determinada modalitat política o social, pot servir per apressar la instauració total de un nou sistema polític, o, quan menys, per a lograr que vagin adquirint efectivitat social una munió de principis que, per la seva bondat, tenen dret a sortir-se de la esfera teòrica on han estat concebuts i engendrats i pendre plaça entre el bulliciós actuar aon hi són laborades totes les organitzacions socials i sistemes polítics que fan anar endavant, perfeccionant-la, la vida dels individus i dels pobles i de tota la humanitat.

Però, entre les belles qualitats que té la lluita electoral i, per conseqüència, el triomf, en els comicis, dels homes representatius, dels homes de idees, s'hi destaca un perill i, naturalment, aquest perill, en esdevenir una cosa certa, desvirtua, desmoralitza, ensorra, totes les qualitats, belles qualitats, repetim, més amunt al·ludides. Així, es dona el cas—repetint-se i succeint-se, massa freqüentment—que s'apoderen, a voltes, dels càrrecs públics a que dona dret la elecció popular, homes sense escrúpols ni consciència que si fan servir de plataforma electoral la magnífica idealitat de una agrupació que pretingui intervenir en la direcció dels afers col·lectius dels pobles, és, només, per atendre a egoistes, a immorals conveniències de ordre particular, allunyades completament dels fins ideològics que les sames i riques tendències de la moderna sociologia marquen i prescriuen que han d'ésser assolits.

Ens repugna i ens repugnarà sempre, la

explotació vil i enganyosa dels tòpics convencionals i no sentits que, davant del poble, fan els polítics amorals, perquè de la política—que mereix, ben certament, sobretot aquí, a Catalunya, ésser reivindicada, purificada i ennoblida—ne tenim format un concepte, noble i elevat, que ens fa mirar com a una acció eficasment col·laboradora de la tasca social que, per al triomf de les nostres idees socialistes, hem d'anar portant a terme.

No podem, nosaltres, estar, en cap moment, conforme, per exemple, amb aquestes actuacions polítiques que tan sovint posen en pràctica els agrupaments republicans de l'Estat espanyol amb irradiacions i influència, per tant, damunt les organitzacions republicanes, que, amb un o altre sentit, a Catalunya actuen. Ens fa somriure i ens fastigueja, anc que n'estiguem totalment apartats, aquest constant tragi republicà consistent en arranjar, una darrera l'altra, inacabables congeminacions polítiques, que, tenint, o parencant tenir, un concret punt de convergència ideal, al moment de pactar-les, s'esbullen i enfonsen, per a dividir-se i subdividir-se en una infinitat de noves agrupacions totjust la lluita electoral és passada, o tantost algún petit, ínfim, director republicà s'ha donat compte de que, dintre seu, s'hi remou el germen solucionador de totes les desventures públiques que no abasta a resoldre la darrera organització de concentrament de forces republicanes ideada i portada a la pràctica per algún dels caps visibles del republicanisme, que veient, sens dubte, en perill l'acta seva o dels seus corifeus, ha decidit convocar una nova unió—aquesta és la fatídica paraula—republicana, que, si no ha de servir per a instaurar la República—que, cada dia, apressa més el pas... per a no venir—, al menys, serveix per a disminuir les probabilitats de derrota electoral que tenen, els republicans, lluitant, fraccionats, enfront de les altres organitzacions de la política vella i estantica, tan vella i estantica, però, com la dels mateixos republicans que es passen i se han passat la vida perseguint, estèrilment, el triomf de una forma política que, ben poques vegades, hem pogut observar com era concencionada i definida pels que tant l'han predicat com desacreditat.

El republicanisme de l'Estat i el republicanisme, per tant, de la nostra terra, ha de convènce's de una cosa, que és la següent: sols triomfaràn i pendran solidesa, natural i espontania, els moviments de concentració republicana, quan el republicanisme, deixant d'ésser una força purament de ordre polític, s'endinsi, ben intensament, per totes aquelles qüestions de ordre social i afirmi, en cada instant de la seva acció, totes les modernes solucions que, avui, els grans ideals, donen a les més ardues qüestions que van suscitant-se a la organització i a la vida tota dels pobles.

La crisi del republicanisme, a l'Estat espanyol i a Catalunya—ja alguna altra vegada ho hem dit—, és una crisi de acció, i és, també, el resultat de una total inhibició en aquells afers de marcat caràcter social que els partits republicans, de organització i aspiracions purament polítiques, de sempre, en general, han portat a terme.

En tant el poble es vegi atropellat i desatès pels estatals poders burgesos, ensems que abandonat pels homes representatius del republicanisme—nova modalitat burgesa que aspira, també, a regir l'Estat—, podran fer-se tantes unions com se vulgui, emperò els resultats pràctics i virtuals que el poble n'hegui seràn del tot negatius.

Modernament, racionalment, sols pot concebir-se l'Estat socialista amb tota la integritat de la seva accepció. De aquí que sigui llastimós la perdua de activitats i energies humanes, esmerçant-les en fer reviuire una més o menys nova radicalitat política que es desentengui de prestar la seva atenció a tots els batecs socials, perquè, en darrer terme, quan aquella radicalitat, essencialment política, assoleixi el triomf, sols podrà desempenyar el seu paper col·locant-se en un plànol d'esquerra burgesa, que en la primera i immediata elevació que el poble assoleixi serà fàcilment capgirada i deruida.

Les actuacions polítiques esquerristes, en el moment actual, ja no poden expressar altres afirmacions que les que suposa la total reclamació, per tal d'ésser empeltades al règim dels pobles, de totes aquelles solucions de caràcter socialitzant que en humanitzar els sistemes polítics dels mateixos, han de renovar per complet la faïç d'estar constituïts, dotant, ensems, els seus homes, de tots els atributs necessaris per a arribar a l'assoliment de una més justa i equitativa organització social.

Els qui van més enllà

ENTRE les classes conservadores, de tots els països, existeix un matís típic i característic, que constitueix un revolucionarisme benivolent i que troba un cert plaer en la resignació de deixar-se domar els ímpetus: aquest matís el formen una mena de selecció que, en aparent paradoxa, constitueixen l'obstacle més agressiu amb que totes les renovacions i les mides de justícia topen per a ésser implantades. I aqueixa oposició és sostinguda per aqueixos elements, per la raó suprema—tothora per ells evocada, sigui quina sigui la millora social que se intenti—de que no hi estan conformes perquè *ells van més enllà*, en tota matèria. Trobareu infinitat de burgesos als quals el socialisme *no els espanta*, encare que en aqueixa propia confessió, feta amb cert deix d'heroisme, permetin, per això, entreveure que, per ells, no és una cosa del tot tranquil·litzadora, sinó que cal, *perquè no espanti*, considerar-lo amb resignació i amb sang freda.

La burgesia té tant l'instint de conservació, que, en aquesta classe revolucionària (sic) que constitueix un ferment necessari, va refugiant-s'hi, cada dia més, tota ella. I no és ja el nucli reduït, dins d'ella, mirat pels companys amb una mena d'astorament benèvol, el qui es declara *anar més enllà* de les fórmules de lliberació immediata, sinó que tota la classe burgesa va decantant-se cap aquesta posició, per defensar en nom d'una llibertat més o menys utòpica, allò que ja no pot salvar-se en nom de les teories decaïgudes del dret diví.

No és aquesta una evolució imprecisa i vaga, no. En els països que, per les exigències presents de la guerra, han hagut d'adoptar fórmules socialistes en la producció i en els regiments de treball, com a única atenció possible de les exigències suscitades pel gran conflicte, la burgesia s'aixeca defensant els seus privilegis en nom de la llibertat: en nom de la llibertat de producció, en nom de la llibertat del treball, etc. En nom de la llibertat de producció, combat el que l'Estat la comini a abandonar la producció d'allò que a ella li és més particularment productiu per obligar-la a produir allò que pel país és més útil i necessari; en nom de la llibertat del treball, intenta rebutjar el que l'Estat reguli i sancioni els seus contractes amb els obrers, privant-li, de fet, la explotació de la matèria humana en la forma que ella, per estimar-ho *lliberal* i convenient, realitzava.

Allò que abans era un *dilettantisme* avui és ja un refugi. I a mida que l'Estat burgès actual vagi saturant-se, per una fatal llei de vida, de saba socialista, la burgesia anirà adoptant posicions enfront d'ell per combatir-lo i arribarà a proclamar—ella tan placèvola!—les excel·lències de l'anarquia quan li arribi el dia d'haver de combatre l'Estat socialista.

Les nostres ansies de llibertat no seran mai assadollades, però les petites lliberacions també les acceptem, nosaltres; en això ens diferenciem dels burgesos temiblement revolucionaris: ells són rectes, intransigents, irreductibles (?). La antiga fórmula catalanista del TOT O RES, aplicada a la qüestió social, és la llur àncora; el TOT és lluny—deuen pensar

—la vida és curta, i, mentretant, campis qui pugui: la filosofia burgesa sempre ha sigut generosa i ha mirat per la glòria de l'esdevenidor.

Els qui des de baix *també* som socialistes, també *anem més enllà*; però, si convé, també sabem «no passar per l'acera». I per turment dels nostres burgesos *avançats*, bò i lluitant pels grans ideals futurs, no ens hem de donar de menys d'interrompre les llurs digestions laborioses, amb la furia insana d'una mica d'anticlericalisme.

PERE CARDENAL

CAL NACIONALITZAR LA ESCOLA

UNA de les primeres coses que deu preocupar a tot català és la nacionalització de la ensenyança.

En tots moments, i en tots els actes, devem fixar nostra atenció davant la realitat. I quina és, a Catalunya, la realitat? La realitat, a Catalunya, és—fa tristor confessar-ho—que, malgrat la nostra actuació, encare resten esperits inconscients i, per tant, mancats de catalanitat... Ara bé; a estudiar les causes de descatalanització i a fer-les desaparèixer fins les seves arrels deuen encaminar-se nostres esforços. Jo crec, i per això vui afirmar-ho ben palesament, que la causa primera, la causa fonamental, la causa de totes les demés causes que ens ha dut a la situació present, és la escola. I és que l'home estima, gairebé sempre, el que se li ha ensenyat a estimar de petit. En la escola es parla en castellà, s'escriu en castellà, es llegeix en castellà, que deu fer, doncs, l'home, sinó el que se li ha ensenyat? Com ha d'escriure en el llur idioma si no se li han donat les més lleugeres nocions per a fer-ne ús? En aquest punt és, doncs, en el que devem actuar amb més energia que mai. Que les nostres escoles estiguin sota la direcció de mestres catalans; que les explicacions es donin amb la llengua en la qual s'oïren les primeres cançons en el bregol; que els llibres destinats als infants d'avui, homes del demà, siguin catalans, i, així, no hi ha pas dubte que aquells homes aimaran la llur patria, perquè el llur cor estarà curullant d'amor vers ella, ja que una cosa bona tant més s'estima quant més es coneix, i qui conegui la nostra Catalunya no pot, mai, deixar d'estimar-la.

I si amb el que precedeix no n'hi hagués prou, si algú volgués veure, en les ratlles escrites, un apassionament, li direm que, no solament com a catalans actuem per la renacionalització de la nostra escola, sinó que ho fem, també, estudiant aquesta qüestió en el terreny pedagògic. Per on deu començar l'ensenyament? Per la llengua materna, ens diu la Pedagogia.

Quina deu ésser la obra de la escola? Agermanar, tant com es pugui, el treball del mestre amb el de la família. Com pot existir aquest agermanament si en la escola es parla un idioma diferent del que el noi sent fora d'ella? Com es pot capir un avenç ràpid en la ensenyança si l'infant sent a casa seva, per exemple, que l'objecte on se senta se li dona el nom de «cadira» i en la escola li diuen que s'en diu una *silla*? No origina, això, confusions en el tendre cervell d'aquells infants?

JOSEP ROCAMORA

La primera revolució

Jo crec en déu—ha dit M. Monod—si es creure en déu, creure en que una llei superior governa el món, llei de ordre, de harmonia i de bondat, a la qual obeam quan practiquem el bé.

«Suprimint d'aquest passatge la paraula bondat, visiblement incompatible amb la noció de llei—diu Gustave le Bon—, s'arriba a la concepció moderna de l'esvaiment, dins la idea de llei, dels déus personals i providencials dels nostres pares, accessibles a la oració i dominant la naturalesa.

»Encare que la ciència no conegui per res aquells déus, són, no-gens-menys, els únics que la humanitat podria adorar. Car ells són creadors d'esperances, i les cegues potències metafísiques que pretenen reemplaçar-los no ensenyen més que la resignació. I l'home en viu, sobretot d'esperança, i mai no ha trobat elements de progrés en la resignació.»

Contra aquesta llosa religiosa de la resignació, s'ha aixecat sempre la obra dels revolucionaris. La gesta dels grans rebels és sempre aquesta: trencant la resignació general i silenciosa, alçant-se amb gest segur enfront de les inviolabilitats acceptades, proclamar ferma i hardidament la dignitat de les vigories del còs i l'esperit llur que no es volen sotmetre al vassallatge de una tirania, per alta i gloriosa que ella sigui presentada. Aquest és el gest brillant i visible dels grans rebels. Però, abans que ell aparagués a la superfície i fes vibrar amb la seva estridència el còs condormit de una generació resignada: no hi havia ja en l'esperit del seu autor una victòria guanyada? No és aquesta una segona etapa revolucionària, la primera havent ja esdevingut victoriosa en el pensament de l'home rebel, de l'home revolucionari?

Aquest esclat vigorós, reivindicador de un dret que és usurpat, sols pot manifestar-se quan en l'ànima de l'home revolucionari els deures satisfets acquireixen en justícia la facultat de la exigència. Més això, com diem, és la eflorescència de una primera revolució victoriosa, consistent en arribar a complir amb totes les seves obligacions en mig de allà on ningú té noció de quins són els seus deures; i, així, el gest revolucionari arriba, no com l'exercici de un dret potestatiu, més com l'acompliment de un més difícil i elevat deure. L'home té el deure de alliberar-se dels prejudicis religiosos i de tots ordres, que enterboleixen la puresa i la claredat del seu esperit; té el deure, encare, d'ésser just i generós en les relacions amb els seus consemblants; i, acomplertes aquestes obligacions, té encare el deure de lluitar desinteressadament per a desennuviar l'esperit dels altres, per tal que hi puguin resplendir les virtuts que els són propies.

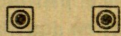
I, malhauradament, quan és nomenen rebels, hem de veure que aquesta primera revolució no l'han encare guanyada! Es necessita més virtut—per exemple—per arribar, conscientment, a no creure en déu, que per calar foc a una església. L'un, és un gest que pot ésser fill de un exaltament momentani; l'altre, sols pot obtenir-se essent el producte de un procés lent i mesurat, durant

el qual, tot el que, naturalment, hi havia de bò i de lliure en el nostre esperit ha anat vençant i superant pas a pas el llegat de prejudicis, sortosament més inconsistent cada dia, —però encare prou fort per a fer sucumbir els esperits febles, en la lluita—deixalla de milers de anys viscuts en un oprobí que ha calgut arribar als nostres temps perquè es fes obrador i pogués dirigir-se contra d'ell una actuació eficaç i positiva.

L'home revolucionari, en aprestar-se a lluitar, ha de tenir la seguretat, que, els seus enemics, res que realment el pugui ferir, li podran tirar en cara. Quan el judici silenciós i inflexible de la seva consciència li anunciï haver arribat a aquest estat de immunitat segura, aleshores serà la hora de la revolta; i, sols aleshores, podrà sentir enardides per una fortitud derivada de aqueixa primera victòria, les forces de la seva voluntat, des de aquell moment venturosament fidels al seu esperit i eficasment disposades per a vèncer.

M. ALCÁNTARA I GUSART

(De Fortitut, de Mataró)

Responent a l'apel·lació d'en Vandervelde

Als socialistes catalans

A la Redacció de LA NACIÓ —Canuda, 14, pral.—, hi trobaran, fins el dia 31 de l'actual mes, els nostres amics, uns plecs en blanc disposats per a rebre les firmes dels que estiguin identificats amb l'esperit que informa la Resposta que a continuació transcrivim:

RESPOSTA DELS SOCIALISTES CATALANS
A EN VANDERVELDE

COMPANY EMILI VANDERVELDE:

Hem llegit, commoguts, la vostra apel·lació a la Internacional socialista. Coneixiem els fets, i, des del fons de la nostra personalitat de homes lliures, els condemnàvem amb tota la força del nostre ésser, i ens sentíem, en la dissòrt, més lligats, encare, amb aquest admirable poble belga, que ja havíem après a estimar en temps millors.

Més, davant la vostra apel·lació, nosaltres, socialistes-nacionalistes catalans, fills de un poble que coneix per experiència pròpia els greus mals de les dominacions estranyes, creiem un deure fer públics aquests sentiments i fer-vos-ne ofrena a vós, en qui veiem representada tota la Bèlgica que sofreix aquest esclavatge monstruós que la humanitat s'havia fet la il·lusió de no tornar a sofrir mai més.

No cerquem, a les llistes de la Internacional, l'agrupament català. Per desgracia, com en tantes altres coses, la nostra personalitat com a poble es troba, en aquest punt, absorbida per la general espanyola. Més, aquest agrupament socialista català, adherit sentimentalment a la Internacional, existeix de fet: som nosaltres i molts de altres.

Nosaltres, que, entenent que el progrés de la humanitat ha d'ésser fruit de la col·laboració i convivència de tots els homes i de tots els pobles, volem millorar la nostra patria, Catalunya, per a fer-la un instrument de contribució al millorament humà; que creiem que la explotació o sacrifici de un home o de un poble per un altre home o per un altre poble és un greu perjudici per a la humanitat; nosaltres, catalans, que sabem per trista experiència el bé que fa, als homes que sofreixen dolors per injustícies socials, el sentir-se prop seu l'adhesió dels llurs semblants, us venim a dir que estem absolutament al vostre costat en la digna protesta que sosteniu contra el procedir de les autoritats alemanyes i que sentim com a propis els dolors dels vostres compatriotes deportats.

Que la victòria del vostre exercit i els dels vostres al·liats, per la qual fem els nostres millors auguris, serveixi per a instaurar al món un règim de llibertat i de respecte per la dignitat i la vida dels homes i dels pobles, que faci, per a sempre més, impossibles aquestes desviacions que a tan gros preu paguen els homes de ara.

Barcelona, Desembre de 1916

D'estètica urbana

L'enderroc toca a sa fi...

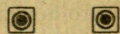
I els ciutadans de Barcelona ja poden començar a jutjar el que s'ha fet, i poden deduir el que es farà d'aquí endavant amb la Reforma de l'interior de la ciutat.

Deixant apart els aspectes tècnics i econòmics, que és cosa regonegada per tothom s'han portat de la pitjor manera possible, com amb tantíssimes coses del nostre Ajuntament sol passar, parlem un moment de l'aspecte estètic, paraula apenes aplicable als treballs que s'han dut a terme per obrir la nova via, per quant ha estat portada amb una curtetat d'ànima i un sentit tant segle dinou, que l'estètica hi ha estat en ells cosa desconeguda.

No sé a quines oficines facultatives està confiada la realització de aquests projectes de importància grossa, però vui creure, i em resistiria molt a pensar el contrari, que els enginyers i arquitectes que ho dirigeixen, tenen, de la urbanització que esdevé de l'aclariment de nuclis antics, un concepte una mica massa conforme a les més noves idees de construcció de ciutats.

Perquè passa que, en aquestes latituds on els plànols oficials fan esclaus de la línia recta els homes que els han de posar en pràctica, no es respecta res que es trobi al pas, ja pot ésser la cosa del més elevat valor per a la història de la ciutat; i així, avui un exemplar, demà un altre, ha quedat Barcelona orfe de pedres venerables; els monuments que el temps deixa, per ajudar a construir el record de la vida de les gèneres passades, que en ells es perpetuen, han anat desapareixent. El segle dinou ha sigut funest per aquestes coses; quant el nostre botiguer es va trobar amb la caixa pesanta de moneda, va volguer que la llum entrés a la ciutat, per l'esforç de la seva mitja cana, i va passar que com de mitja cana en amunt el bon home no sabia res, va destruir els bells monuments que ens quedaven i va edificar-hi, en carrers ben drets i ben igualats, cases ben dretes i igualades, curant que ni un cantó sofrís el més petit esmotxament, per por de donar lloc a una cosa que s'assemblés a una placeta. Cantons i més cantons tallats en fina punta, que aquesta era per ell la llei darrera de l'art dels carrers, resultant que la llum potser hi entra quelcom més, no gaire, però hi fa un fret esgarriat, fret de cosa sense caràcter, fret de ninxo habitat per persones vivents.

Doncs, malgrat la experiència, a pesar d'ésser

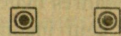
Socialistes catalans: Porteu LA NACIÓ a la fàbrica, al treball, a tot arreu on pugui guanyar-se un home per a les nostres idees. Que la veritat sia coneguda i emmeni la voluntat del poble

ser ja hora que els homes de l'Ajuntament fessin un esforç, pel valor de unes quantes parcel·les de terra, reduiràn a misèria espiritual perpetua el barri nou que de la Reforma resulti, i semblarà un carrer de qualsevol ciutat americana, trasplantat en mig de una ciutat amb caràcter europeu, i les coses que tenien dret al respecte hauràn desaparegut per a fer lloc al ciment enmotllat i a la imitació a la rajola de València.

Que ho digui, sinó, la muralla romana, que no trigarà gaire a geure de nou en rònega penombra, o la casa del Gremi de Calderers, que, per comble de totes les imbecilitats, ha sigut reconstruïda a la plaça dels Josepets, en mig de coses *rústiques* i de cases de set pisos que esclafen les torres de ciment armat!

I la noble casa del Gremi de Velers que comenci a tremolar, ni una desviació, ni una amplada desigual, que, si teníem aquesta debilitat, trencariem el *ritme* de l'exemple, i això... de cap manera!

FELICIA AGUDES

Per al triomf dels ideals nacionalistes

Apleguem-nos i laborem!

EN un article publicat a les planes d'aquest setmanari, amb el títol de *Actuem!*..., indicava de una faicó general una tasca que, al meu entendre, fóra altament profitosa per a la nostra Catalunya.

Deia, en l'esmentat article, que convindria molt empendre una activa propaganda a l'estranger, precedida, si fós possible, de l'acoblament de tots els elements catalanistes, especialment les Joventuts, que avui es troben disgregats.

El costum que hi ha actualment—consti que com a jove que sóc, em refereixo tan sols a la joventut—de fer política de capelleta, és, des de mon punt d'obir, un mal entès, que no condueix a cap fi positiu, i sols, si, a crear personalismes migrats que cal desterrar, puix perjudiquen les causes que defensen. La existència de Joventuts catalanistes o nacionalistes de quaranta o cinquanta socis, no té raó d'ésser, puix cap d'elles pot disfrutar del prestigi necessari per a fer obra positiva. A Barcelona, n'hi existeixen varies d'aquestes Joventuts, de tots segurament conegudes, comptant totes elles amb un nombre de socis que oscil·la per sobre del més amunt indicat, devent advertir que, en molts casos, un individu pertany a varies entitats, el que és causa de que sols se puguin pagar quotes reduïdíssimes, amb el que s'impossibilita els elements directores de la Societat a fer res que valgui la pena. I en dir això, permeteu-me que faci una excepció en la Joventut Catalanista de Bar-

MIGRANYA, DOLORS NEURALGICS
: : : FEBRES, Etc., SE CUREN AMB

KALMINE

En venda: Centre Productes Farmacèutics del Dr. Andreu, J. Uriach i Cia., J. Segalà

Al detall: En totes les farmacies CAPSES D'UN CATXET : 35 cénts.

S. CARBONELL I PUIG

COMISSIONS : REPRESENTACIONS

: : ADMINISTRACIÓ DE FINQUES : :

CABLE: SUBUR APARTAT DE CORREUS: 226

: : : SANTIAGO DE CUBA : : :

celona, que malgrat de trobar-se, amb tota seguretat, en idèntica situació que les demés, ja fa dos anys que organitza el Cap d'Any Català, festa altament patriòtica i important.

Doncs, bé: No seria millor que en lloc de tantes petites entitats n'existís una sola amb un nombre de socis, veritat, no fictici? No podria emprendre's la esmentada entitat una campanya catalanista més potent, i, per tant, més profitosa, que la que poden fer avui dia totes les Joventuts que existeixen? No fan més profit cent pessetes esmerçades amb un mateix objecte, que no pas invertides en quatre o cinc coses diferents? Es dirà, potser, que només es podria portar a terme un sol acte, mentre que així *sembla* que es treballa més. Això és cert, però el que també ho és, és que l'acte que la entitat única celebrés, tindria molta més importància, puix gaudiria del prestigi d'ésser organitzat per una Societat forta i poderosa, mentre que avui es podran fer varies coses, però n'hi han poquíssimes que tinguin ressonància.

Què vol dir això? Que els catalanistes ens enganyem a nosaltres mateixos i que, en enganyar-nos, ho fem inconscientment, sense pensar que la existència de tantes i tantes capelletes, sols condueix, com he dit al començament, a crear personalismes que tot ho priuen i que tot ho maten.

Objectarà algú, que no creu arribat el moment de formar una Joventut Catalanista única; jo també ho crec, puix considero que, actualment, potser aniria al fracàs, degut a la manca d'entusiasme que impera entre la gent jove de nostra terra. Cal, doncs, estar a la expectativa i esperar la ocasió, que no pot trigar en presentar-se, puix l'anorreament existent no pot durar gaire.

Però, el que no té espera, el que cal fer immediatament, a fi d'enrobar la que ja se fa, és, a mon entendre, la creació d'un Comitè de Propaganda Nacionalista a l'estranger. Aquesta campanya s'ha de fer, sinó volem que l'esforç dels nostres germans de Patria, que lluiten a la França, caigui en el buit: Allà, a les trinxeres del Somme, del Mosa i de Verdun, a les terres macedòniques rublertes de records per a la pensa dels catalans, hi han més de dos mil voluntaris de la nostra terra que vessen la llur sang en nom de la Justícia trepitjada, de la Civilització escarnida i del Drèt violat; per la llibertat del món, hi ha un estol de compatricis nostres que han caigut per a no aixecar-se més. I en morir, aquests herois han fet quelcom més que lluitar per la llibertat i per ella sacrificar-se: han internacionalitzat el nom de Catalunya.

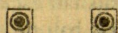
Arreu del món on aneu i parreu de Polònia, Lituània, Sèrbia, etc. i altres pobles que estan tenyint amb lletres de sang el llur nom, sentireu mots de simpatia per als mateixos; més, si els hi parreu de Catalunya us respondran que, el nostre, és un poble que ni el coneixen. És precis, doncs, que això fineixi; que tot el món sàpiga el que havem estat, el que som i el que volem ésser. Per la justícia i el dret ultratjats hi lluiten una munió de catalans; ells també el tenyeixen amb sang el nom de la patria; paguen el llur sacrifici i el llur heroisme, amb nostre amor i nostre treball; que el llur esforç sigui com fructífera llavor que

faci créixer, gran i poderós, l'arbre de la nostra Catalunya; que vegin que som regoneguts, a fi i efecte que el jorn en que l'assoliment dels nostres ideals nacionalistes sigui un fet i des de la nostra patria poguem parlar al món, ells, els legionaris catalans, puguin dir ben alt i amb força orgull: «Aquesta Catalunya, hem ajudat a crear-la nosaltres; nosaltres ne som els iniciadors de la patria gran i esplendent; nosaltres varem lluitar; molts dels nostres companys moriren, és cert, però això què hi fa? Què se'ns dóna del nostre sacrifici si aquella sang esmerçada va contribuir a aixecar les energies adormides i a fer reviure, en nostres compatricis, el foc de l'amor a la patria!...».

Aquestes són, grollerament exposades, les idees que m'ha inspirat el pensament en Catalunya i en el seu futur.

A dins del catalanisme, hi han personatges que tenen un prestigi i un nom propis; si aquests elements consideren la meua proposició de crear un Comitè de Propaganda Nacionalista a l'estranger digna d'ésser tinguda en compte, que ho faci ni segurament que tindran al llur costat un estol d'entusiastes que els ajudaran en llur tasca.

RAMÓN PEYPOCH I PICH

Dels pobles oprimits

De l'Assamblea dels Jugoslaus de Antofogasta

Fragments del parlament del poeta nacional de Xili, Francesc Villagran Valenzuela.

« La historia del món esclau es perd en la nit del temps.

» Formació d'Estats, caigudes de dinasties,
» invasions per pobles barbres, sotmissions
» sagnants per mitjà del punyal, els pobles
» balcànics han degut sofrir, perpetuament,
» més que cap altre dels pobles d'Europa.

» Sofrint la turbonada que venia de Orient
» — temps famós que es denominà època de
» les invasions —, aquests hermosos pobles,
» flagel·lats, sense pietat, per la desgracia, de-
» gueren suportar la guerra a mort a l'ende-
» mà de la seua aparició a la vida.

» Per una banda, el món turc arrasant les
» seues llars, i acabant amb les famílies esla-
» ves; protecció passatgera dels russos del
» sur; noves invasions vingudes de la banda
» de Tartaria; desintel·ligències internes amb
» la Hongria, i, per fi, dominació amargant
» de l'imperi austro-hongarès.

» Aquests pobles eslaus vegeren oberta la
» seua tomba després del desastre de Kosovo.

» Havien caigut els defensors de l'autono-
» mia de aquests pobles, i aquesta raça mala-
» venturada es vegé condemnada a vagar pels
» camps, esperant dies millors en que brillés
» el sol de la llibertat!

» Valents fins a la temeritat, braus com a
» lleons, es retiraren als seus camps, conreua-
» ren les seues terres, aixecaren edificis, adop-
» taren una religió, enrolaren els seus costums
» i juraren parlar, sempre més, l'idioma dels
» seus avantpassats.

» Malalts de una tristor incurable, cercaren

» en la musica el més dolç remei als seus do-
» lors, i els violins i les flautes de Croàcia i de
» Bohemia expandiren les seues notes harmo-
» nioses pel sinus de un poble aïllat per la
» fatalitat.

» Terra de flors i de raïms, terra feconda
» en artistes i grans idealistes, o nobles pen-
» sadors; terra de musics genials i de pintors
» i escultors que són la honra i la gloria de
» una època i de una raça; qui havia de pen-
» sar que, de aquell sòl, no en resti un pam
» que no hagi estat regat amb la sang de al-
» gún gran patriota o de algún màrtir immo-
» lat sobre els altars de la llibertat!

» Per a fer estable la tranquil·litat de la fa-
» milia, la humanitaria Sèrbia compta amb una
» llei incomparable: Tot serbi que forma una
» família té dret, des de aquell dia, a ésser amo
» de cinc hectàries de terra, que jamai li seràn
» represes, per cap motiu, ni per deutes, ni per
» judicis criminals, ni per alta traïció a la patria.
» Per cada fill que compleix setze anys, el Go-
» vern li entregará tres hectàries més, i aques-
» tes terres seràn el patrimoni perpetu dels in-
» dividuals nascuts en aquella terra, tan açotada
» pels desastres, i tan digna, per les seues lleis,
» d'ésser el primer país del món.

» Sèrbia gaudeix de llibertat de reunió, de
» comerç, de associació i de impremta, i tant
» és així, que els mateixos oficials de l'exèrcit
» poden parlar als comicis socialistes, qualifi-
» cant la conducta del Govern.

» Potser, algún dia, el tricolor de la vostra
» bandera patria, que porta els mateixos tons
» que la de Xili, flamejarà triomfadora i vindrà
» a indicar al món que s'ha aixecat una nova
» patria besada pels raigs generosos de la veri-
» tat i de la llum.

Parlament del delegat de la Federació Jugoslava d'Estudiants, Doctor Ljubo Leontie.

» A nosaltres, els alts traidors i desertors
» estigmatitzats per la maledicció i l'insult del
» vulgus inconscient, perseguits per la esclava
» ramada de agents i espies, àvids de sang;
» criminals, als registres del crim; màrtirs, als
» ulls sentimentals del patriota que tem el
» martiri; sediciosos, al dir dels que, cínica-
» ment, despullaren el pròxim: a tots nosal-
» tres, individualment, homes que, al fons del
» cor, hem sentit i abarcat tota la pregonesa
» i tota la magnitud de l'ànima humana incom-
» mensurable: a tots nosaltres, un per un, i a
» tots plegats, ens ha portat, a aquest Congrés,
» una sola idea: la gran idea dels grans homes
» en els grans moments: la llibertat dels homes
» i dels pobles.

» Cada un de nosaltres, com tots els figu-
» rants de les tragedies de tots els temps, es
» troba al termenal; entre les latituds solars del
» cel i les pregoneses de la nit més fosca: és-
» ser o no ésser; en tota la tràgica grandiositat
» de l'esfereïdor dilema.

» Viure com a esclaus, o desaparèixer he-
» roicament. Romandre miserables al servei
» de les idees estranyes, empesos cap al sacri-
» fici, amb tirànica inhumanitat, per la niçaga
» creadora de una falsa religió, o caure com a
» herois, amb un geste reaccionador, suprem,

- » de conspirador contra el cercle de ferre que
- » se oposa a la llibertat, a les idees i als senti-
- » ments nostres. Estàvem davant de una alter-
- » nativa sense solució probable; sots l'esforç
- » titànic de la nostra raça homèrica; en cerca
- » de la conservació defensiva de la vida física
- » nostra i l'inquebrantable imperi del nostre
- » esperit de raça, que se aniquilava, des de
- » temps remots, les arteries de la propia exis-
- » tència, per tal de salvar la idea i el principi
- » de cultura: immortal present dels avantpas-
- » sats nostres.

- » Nosaltres, ens reunim en aquest recinte,
- » per ésser-ne l'emblema; fidels servents de
- » l'ideal conductor del nostre poble, no vo-
- » lent, jamai, ésser-li traidors.

- » El destí cruel col·locà la sort del nostre
- » poble al lloc on es desapareix. I, per això,
- » arribà a ésser un poble d'herois. Aixecaren
- » inexpugnable muralla, contra la qual s'es-
- » clafiren les tempestes congriades sobre els
- » pobles i les races.

- » Som el poble que separa i uneix dugues
- » cultures: la oriental i la occidental, l'asiàtica
- » i la europea. Hem estat els mitjançadors en-
- » tre els barbres i els descobridors de nous
- » horitzonts de bondat i de bellesa.

- » Allavors, com ara, la nostra energia na-
- » cional se sostenia enfront de poderosos ene-
- » mics, fins la darrera halenada, fins la darrera
- » guspira de vida. Allavors, com ara, aban-
- » donats a si mateixos, moríem, un després
- » de l'altre, tots, pel bé col·lectiu i la salvació
- » de la cultura europea. El nostre triomf hau-
- » ría guardat la Europa de cinc-cents anys de
- » tortures i miseries, assegurant-li cinc segles
- » de pau, com, aiximateix, la nostra desapari-
- » ció hauria significat l'anorreament espiritual
- » de tot l'Occident.

- » Ara, com abans, se sosté una lluita en la
- » qual feneix tot el poble, perquè aquest és el
- » seu destí: viure i morir per tots.

- » Si els pobles europeus haguessin pogut
- » apreciar la qualitat de la nostra situació a la
- » Europa, si haguessin pogut considerar com
- » era de sagnant el Calvari de la nostra lliber-
- » tat, no ens haurien nomenat barbres; mentre
- » ells vivien en musulmana inercia, nosaltres
- » moríem al servei de la causa comú.

- » Però no considerem els que inconscient-
- » ment raonen sense cercar noves fonts de la
- » vida. No caiguérem abandonats a la païra
- » de la esperança infinita. Continuàrem, infa-
- » digables, la tasca empresa. Empenyent, en
- » el dolor i la lluita per la vida, les nostres
- » forces socials, i, a través de la sang, ens en-
- » tregàrem al misteri de la vida i de la mort,
- » creant, en els intants de treva, entre batalla
- » i batalla, meravelles de la fantasia de l'espe-
- » rit, que ens elevaven al viure ideal.

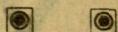
- » Dolls de rimes sagnants sortien de l'àni-
- » ma nacional destruïda, omplint els nostres
- » cors desesperats, dels que surgia, com de la
- » pedra foguera, nova vida generadora.

- » Els cants, plens de sospirs de l'ànima in-
- » cansable, no finien amb llàgrimes, sinó que,
- » aquestes, traspuaven els pits heroics, per a
- » infondre coratge als ànims defallits; poesia
- » divina, que despertava la esperança a dies
- » millors i bastia els fonaments de una exis-
- » tència futura.

- » Solament un feliç acord del problema
- » balcànic es troba al principi de la nacionali-
- » tat, conquerit amb sang pels eslaus dels bal-
- » cans, per a ésser lliures i unificats.

- » Creient en les facultats de la nova gene-
- » ració per nous sacrificis, creiem en el triomf
- » de la nostra idea conductora, que diu:

- » Els serbis, croates i eslavonians, amb el
- » nom comú de jugoslaus, són un sol poble.
- » En conseqüència, cerquen la lliberació de
- » tots els jugoslaus i la unificació de totes les
- » terres jugoslaves en un sol Estat nacional
- » lliure.

El Nadal del voluntari català

TOTA Catalunya, i amb ella la colònia francesa de Barcelona, han volgut, aquest any, amb motiu de les festes de Nadal i Cap de Any, demostrar llur gratitud i admiració als nombrosos i valents catalans que volenterosament, sota les banderes dels aliats, lluiten per lliberar la França, la Bèlgica, la Serbia, la Polònia i tots els pobles oprimits, adreçant-los un petit present a cada un en persona.

A la crida feta s'ha respost admirablement; les sis-mil pessetes de despeses s'han recollit en pocs dies; les associacions franceses han remès centenars de francs, mostrant-se generoses, com sempre, amb els nostres voluntaris, volent fer veure que no obliden que la sang catalana n'estalvia de francesa, que les vides dels germans nostres, abnegadament oferides, volen dir i significar què i quant faria Catalunya si disposés dels seus destins; més de mil catalans són desapareguts al Nord de França, als Dardanel·ls i a la Macedònia, i la major part no tenen ni una creu ni res que indiqui el lloc on són inhumats, ni la seva mort heroica ha sigut coneguda pels fills de França, preocupats amb els milers i milers de germans seus morts, també, a la gran batalla lliberadora.

Han respost a la crida del Comitè de Germanor tota la Premsa catalana, totes les entitats populars de la nostra ciutat, de Badalona, de

Sabadell, de Figueres i de altres poblacions catalanes, i els catalans de Amèrica recol·lecten, també, pel seu compte, quantitats destinades al mateix fi.

Estem agraïdíssims, aiximateix, a moltes entitats barceloneses aon s'hi apleguen ciutadans acabalats, i també a uns quants fabricants i industrials, que han volgut sotscriure's a un acte de germanor tan magnífic com aquest del Nadal del Voluntari Català; no han correspost pas, però, tots els elements que havíem pensat en un principi que respondrien a la crida feta pel nomenat Comitè, puix que han deixat de contribuir-hi més de una trentena de grans industrials que, en aquests temps, han vist augmentar de manera prodigiosa els seus cabals, bò i mercadejant amb alguns dels països aliats, sense recordar-se dels seus germans que lluiten. I dic « germans » veient-hi per mi propi, no amb els ulls seus, puix que per a aqueixos pobres rics, de fet, no hi ha germanor que valgui, anc que sovint la tinguin als llavis.

En canvi, junt amb els pocs i generosos industrials quals noms són mereixedors de figurar en llista de honor, hem de inscriure-hi els de una munió de petites filles de Catalunya que se han aplegat, en aquesta diada, per a fer graciosa presentalla de les seves labors o dels seus estalvis, de « paquets », ja enllestits, de robes per a l'hivern, que, per venir d'elles, els voluntaris de la terra nostra en sentiràn encare més l'escalí, la escalforeta amorosa de les llars catalanes; « paquets » amb turrons i altres llaminadures que recorden als braus germans nostres els Nadals passats en companyia de la família, quan encare no se havia calat foc a la Europa. Altres petits infants, futurs defensors de les llibertats de les noves generacions, han aportat llibres, llibres seleccionats, predilectes, i fins moltes joguines, que, en arribar a les trinxeres, faràn plorar de joia i mel·langia més de un cor català que haurà sentit, mil voltes, serenament, ben de la vora, l'halè glaçat de la mort, en lluita gloriosa contra la barbarie.

Ells, els legionaris de Catalunya, breguen i bregaràn, fins assolir la victòria, perquè una flama purificadora, la flama de l'amor a la pàtria, abranda els seus cors magnífics; breguen i bregaràn, fins morir o triomfar, perquè una intensa passió, passió humaníssima, els inunda l'ànima, la seva ànima somniadora, portant-los a la batalla; ells, els sublims croats, lluiten impel·lits per dos amors, grans tots dos, l'amor a Catalunya i l'amor a l'univers, amors espirituals, que es compenetren, que es fonen en un sol amor, amor infinit, que és l'amor dels herois, dels predestinats a la glòria immortal....

Nenes, nens, ciutadans de la terra catalana, ciutadans dels països en lluita, que heu homenatjat i obsequiat els valents voluntaris nostres, des dels prohoms de la més pura democràcia fins l'excel·lent Mgr. Canselade del Pont de les encontrades del nord català, llemosines i provençals, germanes nostres, que des de l'altra vessant de les alberes pirenenques ens estenen els braços, tant de bò poguessim, per sempre més, un jorn proper i gloriós, llançar-nos, els uns vers els altres, al cim de la muntanya símbol de unió i no pas d'enemiga que presideix la nostra raça, en una estreta abraçada de forta germanor perdurable i apassionada, com ho és d'encisadora l'abraçada amorosa que es fan, deixondint-se, Gentil i Flordenéu...

El voluntari català Joan Bastús

Al passat Desembre, en uns dotze dies, el Patronatge de Padrines de Guerra, les Agrupacions per elles creades, graciosament, puix que no volen que els noms llurs figurin enlloc tal com nosaltres hauríem volgut, ens han fet ofrena, per al Nadal del Voluntari Català, de tres-cents-quaranta-dos «paquets», a compte del Comitè de Germanor amb els Voluntaris Catalans, organitzador del «Nadal»; turrans, tabac, guants de llana, berretines, bufandes — el Govern francès els proveeix esplèndidament de roba interior —, conserves i objectes propis per a la vida de trinxera, aon res hi troben, si no és el fang, el fret, la mort i les eines destructores. A més, els han estat enviats quatre-cents-sis «paquets» que les padrines han volgut adreçar-los, elles mateixes, a les línies de batalla, com a preuada finesa particular, essent remesos, els primers «paquets», als voluntaris sense padrina de guerra.

Ens han estat donats, també, cinc-cents-dos «paquets» de periòdics, revistes i llibres catalans, i cada dia van enviant-se'n de deu a vint, seguint una llista disposada a l'efecte, perquè, successivament, tots vagin rebent-ne, que, en llegir en català, els nostres braus legionaris de la justícia lliberadora, serà igual com si parlessin amb la mateixa Catalunya, la patria enyorada que els donà la vida i ara els contempla, orgullosa, com es baten, lluitant, plegats, amb els pobles units, pels drets naturals, contra els exèrcits invasors, sense temença de morir, car saben i senten que morir per la patria és viure, puix que donen la vida propia per a que visquin la vida nova i plena els tendres plançons que pugen esponerosos, que són la esperança de patries diverses, també en lluita per les llibertats llurs, i a qual obra lliberatriu, sense parió a la història universal, Catalunya, els valerosos i abnegats fills seus, hi col·laboren.

També a compte de la subscripció del Nadal del Voluntari Català, han estat enviats a tots els voluntaris de Catalunya deu francs, que els han rebut durant les passades diades, junt amb unes lletres oferint-los el modest record, molt petit pel que ells fan i estan disposats a fer en bé de tots els homes, més que representa un bon record de Catalunya vers els seus fills dilectíssims, que, batent-se per la França, per la Bèlgica, per la Serbia, per la Polònia i per tots els països invadits o menaçats, lluiten, ensem, per un futur propi de llibertat i ventura.

Ara serà la subscripció feta a part per LA NACIÓ la que correrà amb les despeses de una remesa nombrosíssima de «paquets» als neòfits de la gran croada i als que, per haver sigut trelladats, de hospital o de Regiment, no han rebut, encare, el corresponent «paquet».

Si és incorrecte i trist que qui, amb la present tragedia, s'ha enriquit molt i depressa, no ha donat res ni ha fet res que res valgui per a endolcir la estada a les trinxeres als voluntaris de la terra catalana, en canvi, és de una bellesa sublim i desperta les més encoratjadores esperances el fet de que persones de una relativa modestia i nenes i nens de les llars humils hagin aportat, no-res-menys, el seu «paquet» al concurs de amor iniciat pel Comitè ja al·ludit.

A totes les persones i entitats que han col·laborat, amb nosaltres, en una forma o altra, a la piadosa obra de apaivagar, de amorosir, la vida dels nostres soldats a la gran guerra, als que hagin aportat només que una guspira de

amor a la grandiosa festa del Nadal del Voluntari Català, organitzat pel Comitè de Germanor amb els almogàvers moderns, a tots, en nom d'ells, els regreiem les fineses i presentalles oferides com a homenatge al valor i com a la més sincera i fervent expressió de l'anhel infinitament intens de que la glòria del triomf definitiu de la justícia victoriosa sigui la coronació final de les gestes dels nostres germans de raça que lluiten per la llibertat del món.

ARNAU DE VILANOVA

AL VOL

La befa carnavalesca

AQUEST any, com l'any passat i com l'altre, la ciutat de Barcelona intentarà, durant els dies carnavalescos que s'apropen, dissimular la misèria que endogala el poble, i per tal que el Carnestoltes sigui plaent a uns quants burgesos i pugui donar profit a quatre botiguers i motiu d'ostentació a unes infelices *coctes*, ja s'organitzen, ara, festes de gatzera i de follia, en les quals l'estupidesa humana podrà mostrar-se amb tota llibertat, sense que ningú, ni els moralistes més recatats, trobin condemnables les lleugereses i bagatel·les, segons diràn, de un dia de Carnestoltes, en el qual la joventut — la imbècil joventut dorada — troba esplai per al seu bon humor, tot l'any contingut i retingut, car els bons costums socials no permeten que en la vida de societat s'exterioritzi i es manifesti aquell bon humor en forma desvergonyida, curulla de procacitats...

El Carnestoltes, mentre per a la joventut burgesa representa el poguer portar amb tota llibertat, però amb la cara tapada, al mig del carrer les dissipacions i disbauxes desenrotllades tots els demés dies de l'any a les interioritats dels prostíbuls i llocs de vici i baixesa, per una altra mena de gent, tan insensible al dolor humà i a la misèria, a l'angoixosa misèria dels estaments humils, com insensible és aquella joventut, serveix per atraure forasters i motivar que els botiguers, que els petits, que els ínfims comerciants de les coses banals, puguin fer uns quants cèntims més de calaix...

Les festes, siguin del caràcter que siguin, sols és lícit, humanament lícit, que enjoïn l'esperit del poble quan aquest té motius per a riure i, platxeriosament, es troba en disposició d'esplaiar-se. Pe-

rò celebrar festes, ara, i festes, amés, propies d'ésser portades a cap pel més degenerat dels histrions, és una vergonya que cau damunt aquells que en són protagonistes i damunt, també, dels que, inconscientment, s'avenen a ésser-ne espectadors.

Davant la magna tragedia del món horriblement convulsinat, en mig de tantes i tan doloroses tragedies íntimes com el silenci dels que les pateixen oculta, no hi ha dret a la celebració d'aquelles festes que, com les de Carnaval, posen de manifest l'idiòtisme dels homes que, per a riure, han de cobrir-se el rostre, sobreposant-s'hi l'antifaça, adequat a les violàines del trajo, que per tal d'encomenar-los-hi la rialla ha d'exagerar tant les faccions, que adopta, de ple, el caient d'una ganyota tan monstruosa, tan desplaent per a qui la contempla, que ella esdevé una sarcàstica, una cínica befa a tots els patiments, a totes les misèries, a tots els horrors soferts per aquells homes que, en cap dia de l'any, no poden riure, puix les inquietuts del viure modern, provinents de les injustícies i explotacions capitalistes, els en priven i ho impedeixen...

La pietat

Havia plogut tota la tarde, i el vespre era fret i rúfol. Els carrers eren, encare, tots mullats i clats de bassals. A la plataforma de un dels tramvies que creuen d'estrem a extrem la ciutat, una dona, pobrement vestida, anava amb una criatura al braç. El cobrador li havia indicat lloc per a seure, i ella l'havia refusat. A mesura que el tramvia passava pel centre de la ciutat, anava essent refugi de menestrals i gent de la classe mitja que esquivaven l'anar a peu a casa sota la inclemència de la emplujada nit de hivern. El tramvia s'omplia. Un passatger baixà, i un de la plataforma senyalà a la dona que duia la criatura al braç que anés a pendre, a l'interior del tramvia, el lloc que es desocupava. Ella s'excusà de fer-ho i restà dreta a la plataforma, a pesar de començar a anar amb força incomoditat per l'aglomeració de passatgers, i a pesar del vent glaçat i humit que, en travessar el tramvia els carrers, es deixava sentir. El viatger estranyà que el seu oferiment no fos per aquella dona acceptat.

Els passatgers anaven més apretats a cada aturada. Un nou lloc quedà buit i, de nou, fou ofert a aquella dona. Davant la incomprensió general dels seus refusaments, ella sentí la necessitat de justificar-los, i amb veu baixa i tímida mormolà:

—Vaig descalça, i em fa pena que es vegi.

Un passatger que havia restat silenciós fins aquell moment, incomprentent encare menys aquella actitud davant de l'argument amb que volia ésser explicada, exclamà tranquilament:

—Deveu voler que us trepitgin, estant aquí.

Per a l'home, el pitjor que a aquella dona li podia succeir, atesa la seva misèria que no li permetia d'anar calçada, era que la trepitgessin. Ell no podia capir que a aquella dona li fos preferible la eventualitat de una trepitjada a la tortura moral de veure els seus peus, nusos i maculats pel fang del carrer, objecte de totes les mirades a l'interior del tramvia.

Aquell home era un home piadós. Aquell vespre devia sopar amb la satisfacció de pensar que aquella nit havia donat una santa advertència.

Aquell home forçosament ha d'ésser dels que es preocupen pel benestar general. Hi han coses que, molta gent, les porta al temperament. És possible, el bon cor, que un dia tracti de qüestions socials; i aleshores establirà que els obrers no es convenien que facin vagues, perquè la guardia civil pot clavar-los algun tret; i, si no guanyen prou per a calçar-se i han de anar descalços per la ciutat en dies de pluja, val més que no pugin al tranvia, perquè van a risc de rebre una trepitjada.

Contra les deportacions belgues

Resposta dels socialistes catalans a l'apel·lació d'en Vandervelde

Posem en coneixement de tots aquells amics nostres que vulguin signar la resposta a en Vandervelde, que publiquem en altre lloc d'aquest número, que tenen temps de fer-ho fins el dia 31 del corrent, puix després d'aquest dia serà remès, seguidament, aquell document, al gran socialista del poble martre

Conferencia de la oposició socialista alemanya

A Berlín, a començaments del present mes, s'hi celebrà una Conferència dels socialistes de la oposició alemanya. Entre els 157 delegats que, representant 72 organismes, hi intervingueren, hi havia 19 diputats del Reichstag, 138 membres de la Unió socialista del treball i 35 delegats de l'Agrupament internacional, conegut, també, amb l'apel·latiu de Spartacus.

Comença la Conferència amb un parlament d'en Ledebour saludant els reunits.

El company Huc Haase, totseguit, prengué la paraula, rebutjant, totjust iniciat el seu discurs, el concepte emès per la Direcció del partit senyalant que aquesta Conferència era una violació dels Estatuts, essent així—diu el dissertador—que la Direcció del partit fou la primera en violar els Estatuts; no té dret, per tal, de fer-ne retret a ningú. Ella és qui manté organismes separatistes; el club Vorwarts, per mostra.

Huc Haase feu, amb frases crues, una crítica de la Direcció del partit i de la majoria del Reichstag. La més migrada concessió del Govern, moltes vegades, així i tot, més fictícia que real i veritable, es fa parencar com a un gran triomf del proletariat. A l'afer de la pau, sense anar més lluny, el vell agrupament parlamentari es dona en còs i ànima, així ho sembla, a l'actuació d'en Bethmann-Hollweg. Al Reichstag, parlant de la pau, el Canciller arribà a dir que interpretava els anhels i les aspiracions de la democràcia socialista, i ningú, absolutament ningú de l'agrupament, gosà elevar la més lleu protesta, acontentant el Govern amb aquesta actitud, que suavitzava, més encare, la seva labor.

Els companys de la oposició—diu Haase—tenen, no solament el dret, sinó el deure, dins dels reductes dels Estatuts, de presentar-se, en totes les ocasions, ben compactes, ben units, evitant, sempre, el romandre aïllats. Cal continuar afiliats al partit, arca sagrada dels sentiments nostres, segurs, convençuts, de que les gran masses populars, tard o aviat, vindran a sumar-se a nosaltres. Si toleréssim que l'agrupació nostra restés estantia, limitada, com les sectes clandestines, ens acreditariem de perfectes babaus i nicis. La dinàmica obrerista no pot ésser i funcionar sinó com a moviment intens i extens popularíssim. Emperò, l'actuació de les masses no pot derivar cap al nivell de l'antic tradeunionisme, sinó que deu ponderar-se amb el clàssic esperit socialista.

El company Lipinski, que parlà totseguit, tractà la necessitat de organitzar la oposició. Cal conquerir adeptes per a la causa nostra; cal posar al servei de la oposició fins la premsa supeditada, avui, a la Direcció del partit. No-res-menys, per cap motiu ni efecte moral, ningú pot deixar de contribuir a la caixa del partit. L'acció de la oposició deu ésser tenaç, enèrgica; més, sempre, també, conservant la seva compatibilitat amb la pròpia existència dins de la Democràcia socialista.

El delegat de l'Agrupació Spartacus, que usà la paraula a continuació, posà de manifest es raons que li impedien, al nucli del qual ell

n'era representant, fusionar-se amb la Unió socialista del treball. Ells—diu—difereixen, principalment, en la qüestió de la defensa de la pàtria, puix que professen els principis absolutament antagònics de la defensa nacional que la guerra moderna implica, que no són altres, ni poden ser-ho, que uns punts de vista imperialistes francament, per tradició i essència.

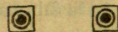
Fuetejà la majoria del partit, qualificant-la de servidora de la política dels burgesos. No-res-menys, diu que no seria oportuna, ara, la escisió, ja que l'estat present aconsella la organització, per a seguir la lluita d'estaments. El partit, però, ha d'ésser endigat per viarany nous i distints, convergents vers una actuació independent de la generalitat col·lectiva.

Crítica l'acció parlamentaria de la Unió socialista del treball, que ell la troba bon xic convencional i atenuada. A més, anc que no es cregui convenient, ara, practicar la escisió, no hi ha dret—diu—, tampoc, per això, a ésser tan porucs, a l'estrem de fer més tenue la lluita per tal deferència, ans, el contrari, és un deure comú el desafiar aqueixa circumstància, arribant fins i tot a negar-se la quotització a la caixa central del partit.

El company Borchardt parlà, aiximateix, ostentant un criteri oposat a la fusió dels elements oposicionistes amb la Unió socialista del treball, obtenint, tal solució, sis vots.

Les opinions emeses pel company Haase i per la representació de l'Agrupament Spartacus constituïren la fasa principal de la totalitat dels debats, aprovant-se, finalment, les solucions proposades, primer, pel company Huc Haase, sortint-ne triomfant, així, la Unió socialista del treball.

En darrer lloc, parlà el company Kautsky, exposant diverses idees referents a la pau, les quals seran llançades a la llum pública en un Manifest.

PER AL SOSTENIMENT DE

LA NACIÓ

A la llista de donatius rebuts, de part de bons amics de LA NACIÓ, per tal d'extingir el dèficit produït per la publicació del nostre setmanari, podem afegir-hi els següents noms:

	Pessetes
Suma anterior.	12' 50
BARCELONA	
Joàn Balcells.	1
P. S.	1
Ramón Sal·lari.	0' 50
Arseni Padró.	1
Juventut Catalanista de Barcelona, import del 30 % del benefici líquid de la festa Cap d'Any Català.	71' 40
V Anguera.	0' 50
M. D. R.	0' 25
Just Manén.	0' 50
Bonaventura Sabatés.	4
Gaspar Torrente.	1
Josep Aulet.	1
Josep Castanyer i Prat.	5
FALSET	
Ricard N. Gisbert.	1

Total pessetes 100'65

Pels homes que lluiten per la llibertat del món

TAL com anunciarem, hem fet una nombrosa expedició de «paquets de apadrinament» destinats als braus soldats de Catalunya que lluiten, com a voluntaris, als rengles dels exèrcits de la França.

Els noms dels voluntaris que rebràn «paquets» són els que segueixen:

Fèlix Bergansú.—Josep Vives.—Conrad García.—Carmel Velilla.—Climent Albós.—Tomàs Palé.—Pere Arau.—Vicens Aiché.—Josep Prat.—Enric Bordiga.—Joàn Ferret.—Josep Julià.—Joàn Casals.—Eugení Serrat.—Francesc Carbó.—Miquel Anfruns.—Josep Segarra.—Torrellas.—Francesc Delugue.—Josep Aguié.—Joàn Vilana.—Enric Aparicio.—Josep Agustí.—Julià Comerma.—Melcior Ferrer.—Josep Fàbregas.—Marc Guinovart.—Frederic Gas.—Pere Mendosa.—Pere Muxinach.—Jaume Massagué.—Vicens Molina.—Josep Millàs.—Salvador Mur.—Pere Martíell.—Josep Pollet.—Edmond Pla.—Josep Rierola.—Josep Rectoré.—Manel Royo.—Joàn Ribot.—Enric Sala.—Valentí Torre.—Pere Varó.—Bonaventura Vicens.—Fidel Vila.—Antoni Tallaví.—Andreu Llorente.—Vicens Dutren.

Els paquets contenen: Bufandes, mitjons, botes de pell, xocolata, berretines, tabac i mistos, pipes, mocadors de butxaca, faixes, esclups, samarretes, calçotets i llibres catalans.

..

La subscripció que tenim oberta s'ha vist augmentada amb els donatius següents:

Suma anterior 1.561,05

De Mendoza (República Argentina)

Joaquim Pous, 1 peso. — Josep Garriga, 1. — Joàn Cucurella, 1. — Doctor F. X. Cortada, 1. — Agna Perramón de Cortada, 1. — P. Pagès i Suñol, 1. — Joan B. Bagnà 1. — Leandre Bou, 1. — Joàn Fabrellas, 1. — Artur Gallart, 1. — Narcís Fornés, 1. — Rossend Aregall, 1. — Antòni Campderòs, 1. — Joàn Mas, 1. — Marià Rosés, 1. — Leopold Cerdà, 1. — Josep Puig, 1. — Lluís Mascort, 1. — Martí Mascort, 1. — Agustí Rosich, 1. — Francesc Cadefau, 1. — Josep Barceló, 1. — Xavier Masip, 1. — Calixte Cerdà, 1. — P. Pagès i Oliver, 1. — Salvador Ferrés, 1. — Dàmas Gómez, 1. — Isidre Serra, 1

De Anatuya (Provincia Corrientes)

Miquel Vilà, 3 pesos. — S. Pérez Bofill, 3. — Enric Camps, 1. — Daniel Camps, 1. — Pau Camps, 1

De Buenos Aires:

Arseni Vila i Cabot, 5 pesos. — Antonia Vallès de Vila, 2. — Ermengol Vila i Vallès, 3. — Pere Bosch, 3. — Josep García, 2. — Manuel Alonso, 1. — Maria P. de Colomer, 1. — Francesc Colomer, 1. — Un al·liadòfil, 2. — Pius Arias, 1. — Manuel Cairó, 1. — Un almogàver, 1,25 pesos. — H. Nadal i Mallol, 2.

De Bahía Blanca:

J. Julià i Augé, 2 pesos.

De Bompland:

F. Olivé i Balsells, 3 pesos. — J. Amorós, 8.

De San Javier:

N. N. — 1 peso.

Total en pesos 76,25
Total en pessetes 153,18

SUMA TOTAL: 1714'23 ptes.

Si es desitja comunicar a l'Administració de la Hemeroteca General

• • LA NACIÓ • •

ABONAMENT

2 pessetes trimestre : : Estranger: 3 pessetes

L'actuació obrera

El dia 21 es reuní, en sessió extraordinària, la Confederació Nacional del Treball. L'assemblea tractà del procedir de les autoritats en els conflictes socials, i particularment, de l'ocorregut a la fàbrica Asland, de La Pobla de Lillet, i amb la vaga d'ebenistes.

Va presidir en Miranda, assistint-hi uns tres cents delegats. La majoria dels oradors recomanaren la vaga general com únic mitjà de protestar de la conducta de les autoritats en els conflictes obrers.

Després de discutir llargament, es prengué l'acord de declarar la vaga general quan el Comitè ho cregui oportú. Els delegats dels Carrilaires del Nord i els de la Unió Ferroviària, Secció Catalana, digueren que secundarien la vaga.

Acordada la vaga general, va quedar facultat el Comitè de la Confederació, per declarar-la el moment que ho cregui convenient.

Els acords presos, seran comunicats pels delegats a les respectives Societats, i aquestes se posaran en relació amb el Comitè de vaga, que quedà constituït en sessió permanent, per poder posar-los en vigor.

Els Comitès de la Confederació regional i Federació local, es reuniren també, funcionant les seves secretaries de les nou a les onze de la nit.

La Confederació Regional del Treball, ha fet públic un manifest, en el qual es recomana a totes les organitzacions obreres de Catalunya, que tinguin lloc, arreu, actes de propaganda per al millor èxit dels acords adoptats en l'Assamblea del passat diumenge. Ni els agrupaments, ni els Sindicats, ni ningú—es diu en aquest manifest—deu regatejar els esforços per a que el moviment vaguístic, en el cas d'ésser imprescindible adoptar-lo, sigui unànim i afirmatiu.

Acabà remarcant, que de la bona voluntat i de la activitat de tots, depen l'èxit.

Els comitès de la Confederació Regional i de la Federació local obrera, anuncien com més amunt diem, que es reuniran tots els dies, de nou a onze del vespre, per a que els Sindicats puguin comunicar els acords que prenguin sobre el plantejament de la vaga general per a protestar de la conducta de les autoritats, en els conflictes obrers.

Per a socórrer els vaguistes de la casa Pujol i Casacuberta, els obrers afiliats a La Constància han acordat augmentar fins a cinquanta cèntims la quota setmanal. Als vaguistes, se'ls donen, ara, deu pessetes a la setmana.

La Unió Ferroviària ha publicat una nota, negant, que, com deia una nota facilitada pel Govern civil a la Junta Directiva anterior del Sindicat Nord (Secció Barcelona) se l'hagués feta demetre per malversació de cabals. La Junta cessà perquè així li corresponia, essent, la seva labor, aplaudida i aprovada per l'assemblea darrera.

Els cilindrires celebraren reunió general en el Cine Muntanya.

Presidí en Batista. Es tractà de l'assumpte de la Mutua d'Accidents, la que fou combatuda per el poc mirament amb que tracta els obrers accidentats que a ella acudeixen. Es recomanà als obrers que s'abstinguin en el possible de anar a la Mutua per a curar-se.

MUNDIAL PALACE

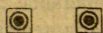
COBERTS DES DE PTES. 3'50 - CONCERT
TOTS ELS DIES

Els divendres Bouillabaisse - Dissabtes menú
corrent i vegetarià

PORTA DE LA PAU

Es tractà també del malestar econòmic produït per l'encariment de les subsistències, remarcant la necessitat de plantejar un nou augment de jornal, per mirar de posar remei al que els governs no han sabut fer.

Es delegà a la Junta per a que faci les gestions i proposicions a aquest fi encaminades.

Els conflictes socials

ELS CONTRAMESTRES

El Sindicat de Contramestres, El Radium, ha fet constar públicament, que per una informalitat dels patrons, no s'ha arranjat encare el conflicte que, des de fa trenta setmanes, sostenen els contramestres de les fàbriques: Batlló, Trinxet, Balet Vendrell, i «Espanya Industrial», de Sans.

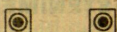
Per haver aconseguit els contramestres de Sant Martí un augment de deu rals, que la majoria ha entregat a la comissió de vaga, als vaguistes els pertoca, ara, vint pessetes setmanals.

VAGA PARCIAL

Per no volguer treballar junts amb tres obrers que no secundaren la passada vaga de fundidors en ferre, han abandonat el treball els obrers de la casa Roca i Companyia.

DE LA POBLA DE LILLET

Dies enrera va ésser clausurat el local social dels obrers empleats en la fàbrica de ciment asland de la Pobla de Lillet.

RECTIFICACIÓ

Ens cal fer notar als nostres llegidors que el darrer paràgraf de l'article de fons publicat la setmana passada, sota el títol «Els judicis sobre el nacionalisme», aparegué desfigurat per causa de dues errades que alteraven els conceptes expressats.

Devia dir: «Davant de la desaprensió i del desconeixement esferidor amb que a Madrid es parla dels afers de Catalunya, nosaltres no demanem als socialistes espanyols més que una sola cosa—de qual recomanació el nostre sincer interès socialista en llevarà tota aparença de presumció—: que entenguin que la Lliga Regionalista no és CATALUNYA, i que abans d'emetre el seu judici solemne sobre el plet català i abans de condemnar les aspiracions de socialistes catalans l'estudiïn, el palpïn, es documentin, el visquin».

NOVES

En la renovació anual de càrrecs del Consell Directiu de la Joventut Els Nétos dels Almogàvers, han quedat elegits els següents companys:

President, Pere González; Vice-president, Joan García; Secretari, Blai Mor; Vice-secretari, Joan Tarradellas; Tresorer, Joan Pla; Vocals: Josep Ortiz i Josep Solà.

..

Organitzada per la Joventut Catalanista de Barcelona, avui, dissabte, a les deu de la vetlla, en el seu estatge social, Lladó, 7, pral., tindrà lloc una conferència a càrrec del secretari de la Junta Permanent de la Unió, en F. X. Casas i Briz, disertant sobre el tema *Les Joventuts futures*.

A aquest acte, que serà públic, hi queden invitats, particularment, tots aquells elements joves, quals aspiracions ideològiques es basin en la més llibèrrima voluntat dels homes i dels pobles.

..

El C. D. del Casal Nacionalista Martinenc ha quedat constituït en la forma següent: President, Llorenç Pla; Vice-president, Francesc Solà; Secretari, Lluís Badia; Vice-secretari, Enric Massana; Caixer, Lluís Puig; Comptador, Pere González; Vocals: Joan García, Francesc Planell, J. M.ª Vallverdú, Josep Escriv i Josep Solà.

..

En el C. N. C.—Lladó, 7, pral.—, organitzades per la Secció d'Esbarjo, hi ha anunciades dugues escollides audicions de sardanes, les quals aniran a càrrec de la renomada cobla Barcino.

Les audicions esmentades tindràn lloc, la una, aquest vespre, a les deu, i, l'altra, el proper divendres, dia 2 de Febrer, a la tarde.

..

El nou C. D. del Centre Nacionalista Català ha quedat constituït com segueix: President, F. Pineda i Verdager; Vice-president primer, J. Delclòs i Dols; Vice-president segon, J. Puig-Pey; Secretari general, R. Font i Rodó; Secretari d'Acció Cultural, E. Nadal i Blanch; Tresorer, F. X. Casas i Termes; Vocal comptador, Joan Llobet; Vocals, R. Roca, Ramón de Luque, Joaquim Bestit, Josep Vidal, J. Guix, Joan Sucarrats, J. Grant i Sala i Joaquim Niella.

..

Demà, diumenge, la entitat Orfeo de Sans celebrarà reunió general ordinària, tal com s'assenyala en els seus reglaments.

..

En mig de les diverses manifestacions d'esbarjo que ve portant a terme la Schola Orpheonica, sots la direcció de la seva Comissió de Festes, té un especial interès la organitzada per al dia primer de Febrer al teatre Olimpo—Mercaders, 38 i 40—, degut, molt principalment, a l'incansable soci en Francesc Riera.

A la representació del drama d'en Santiago Rusiñol, *La Mare*, s'hi afegirà la divertida comèdia en un acte de l'Emili Vilanova, *Quí... compra maduixes!*

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

Dimarts proper, a les deu de la vetlla, la Joventut Catalanista de Barcelona, celebrarà reunió general ordinària en el seu estatge social.

Per l'interès dels assumptes a tractar, es recomana l'assistència als socis.

C. E. d'Arts Gràfiques, S. A.—Mallorca, 257 bis.

Dr. Vilà i Torrent

METGE ODONTÓLEG, de les Escoles
dentials de Madrid i Philadelphia (EE. UU.)

ON PARLE FRANÇAIS. ENGLISH SPOKEN. MAN SPRICHT DEUTSCH

BARCELONA — Carrer Roger de Llúria, 44 (entre Gran-Via i Diputació)